

Broeden, geteld worden en verdwijnen

Het grootste deel van het jaar verblijven gierzwaluwen in Afrika ten zuiden van de evenaar. Eind april komen ze bij ons aan na een tocht van 7000 km. Ze zoeken hun zelfde nestplaats van het jaar voordien op, brengen hun jongen groot en eind juli, begin augustus verdwijnen ze terug richting Afrika.

Oorspronkelijk broeden gierzwaluwen op rotsen en kliffen. In onze streken beantwoorden steden aan een dergelijk biotoop. De vogels nestelen onder dakpannen of in spleten en kieren.

Tijdens verbouwingen worden dergelijke gaten meestal gedicht. Natuurpunt Mandelstreek zet zich in om die nestbiotopen te behouden door het plaatsen van nestbakken tijdens

renovatiewerken. En met resultaat! Dat bleek weer tijdens de jongste gierzwaluw telling in het centrum van Roeselare in juni laatstleden.

We houden de telling op dat moment omdat de jonge vogels dan ook al vliegklaar zijn en dus in onze statistieken verdwijnen. Dat verdwijnen mag je letterlijk nemen. We hebben het nog steeds moeilijk om de telresultaten van de verschillende waarnemers op elkaar af te stemmen en tot een coherent geheel te komen. Het blijft gissen naar de totale populatie. Misschien moeten we volgend jaar eens tellen op de ons gekende broedplaatsen? Wat wel vaststaat is dat de meeste waarnemers meer vogels telden dan de vorige jaren. 2009 is beslist een uitstekend gierzwaluwjaar.

Het mooie weer in mei en juni, met de vele insecten als gevolg, leidde tot goed doorvoede jongen.

Koen

Rode kelkzwam?

treffend in een donkerbruine, plastische en fel stinkende blubber. Alsof ze onze lethargie betreffende determinatie betaald wilde zetten.

De ramp werd nog groter toen we uiteindelijk toch met onze neus in de naslagwerken doken. De kleur en de vindplaats brachten ons onmiddellijk op het spoor van de 'rode kelkzwammen'. Er zijn er echter twee, allebei mooi rood gekleurd, en – u raadt het al – alleen

(*Sarcoscypha coccinea*) gezien, ofwel de 'krulhaarkelkzwam' (*Sarcoscypha austriaca*). Verder opzoekwerk leert ons dat "Beide soorten saprotroof leven op begraven stukjes hout en de voorkeur geven aan gebieden die nat zijn gedurende de winter en voldoende schaduw kennen in de zomer." En dan weer dat ene zinnetje: 'Zijn alleen met zekerheid microscopisch van elkaar te onderscheiden'.

Willen we het knagende gevoel van de niet-determinatie wegwerken dan zit er niets anders op dan terug af te zakken richting Callenelle. In de wetenschap dat rode kelkzwammen slechts om de paar jaar vruchtlichamen produceren en dat ze zelfs tot 10 jaar verder kunnen leven zonder paddenstoelen te vormen is dat een hele troost...

Koen

Peter ging er zelfs bij liggen en nam de foto die op de voorkaft van dit nummer prijkt. Tijdens een mossenexcursie op 14 maart in Callenelle (Henegouwen) kwamen we in een broekgebied met populieren en wilgen. Groot was onze verbazing toen we verspreid over de bodem prachtige, intens rood gekleurde bekerzwammen waarnamen.

We groeven voorzichtig een exemplaar uit en konden vaststellen dat de zwammen op takjes groeiden (gezien de biotoop dus waarschijnlijk wilg of populier). Met de substraatkeuze en die opvallende blitse kleur in ons achterhoofd sliepen we op beide oren. Deze soort zouden we thuis gemakkelijk kunnen determineren. Voor alle zekerheid namen we nog een klein exemplaar mee naar huis.

Maar net daar liep het mis. Terug thuisgekomen en opgeslokt door de mallemolen van dagelijkse beslommingen werd die prachtige waarneming naar ons onderbewuste verdreven. Ondertussen veranderde de bekerzwam langzaam, maar heel doel-

microscopisch van elkaar te onderscheiden. Daarvoor was het nu net te laat. Ofwel hebben we dus de 'rode kelkzwam'

adsorption on the move

ACTIEVE KOOL

FILTERS

REACTIVATIE

DESOTEC N.V.-S.A. Regerbeekstraat 44, B-8800 Roeselare • T +32 (0)51/24.60.57 • F +32 (0)51/24.59.16 • desotec@desotec.com • www.desotec.com